

VLADA CRNE GORE

MINISTARSTVO UNUTRAŠNJIH POSLOVA

DIREKTORAT ZA GRAĐANSKA STANJA I LIČNE ISPRAVE

**IZVJEŠTAJ O RADU KOORDINACIONOG TIJELA ZA VRŠENJE NADZORA NAD
SPROVOĐENJEM ODLUKE O ODOBRAVANJU PRIVREMENE ZAŠTITE LICIMA IZ
UKRAJINE**

Novembar 2025. godine

I Uvod

Vlada Crne Gore je, sa početkom rata u Ukrajini, u cilju rješavanja statusa lica iz Ukrajine koja su zatražila privremenu zaštitu u Crnoj Gori, shodno članu 92 stav 4 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Sl.list Crne Gore“, br. 20/17 i 3/19), donijela Odluku o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 26/22), od 11.marta 2022. godine.

Odlukom o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine odobrena je privremena zaštita u trajanju od jedne godine državljanima Ukrajine, licima bez državljanstva kojima je posljednje boravište bilo u Ukrajini i licima kojima je Ukrajina odobrila međunarodnu zaštitu, a koja se ne mogu vratiti u Ukrajinu koju su bili prisiljeni da napuste zbog oružanih sukoba, odnosno u zemlju porijekla.

Istekom roka od jedne godine 10. marta 2023. godine, kako se lica kojima je odobrena privremena zaštita u Crnoj Gori, nisu mogla vratiti u Ukrajinu, kao i lica koja su zakonito boravila u Crnoj Gori po osnovu odobrenog privremenog boravka u skladu sa Zakonom o strancima („Službeni list CG“, br. 12/18, 3/19 i 86/22), koja nisu imala mogućnost daljeg produženja ovog boravka, a nisu se mogla vratiti u Ukrajinu, saglasno članu 93 stav 3 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca predloženo je da se privremena zaštita produži za još godinu, po kojem osnovu je donesena Odluka o izmjeni i dopunama Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 19/23). Donošenjem pomenute odluke privremena zaštita licima iz Ukrajine je tada produžena do 11. marta 2024. godine, nakon čega je u kontekstu činjenice da je Savjet Evropske unije 19. oktobra 2023. godine, zvanično donio Odluku o produženju privremene zaštite (EU) 2023/2409, uvedene ranijom Odlukom (EU) 2022/382, do 4. marta 2025. godine i imajući u vidu da su se Ministarstvu unutrašnjih poslova Crne Gore, na svakodnevnom nivou, podnosili zahtjevi za odobrenje privremene zaštite od strane lica iz Ukrajine koja i dalje pristižu u Crnu Goru, Vlada Crne Gore donijela je Odluku o izmjeni i dopuni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 20/24), u smislu da se licima iz Ukrajine kojima je odobrena privremena zaštita u periodu od 11. marta 2023. godine do 11. marta 2024. godine produžava privremena zaštita do 11. marta 2025. godine, ako nije isteklo vrijeme od dvije godine od dana odobravanja privremene zaštite.

Kako je jedan broj raseljenih lica iz Ukrajine tokom privremene zaštite u Crnoj Gori iscrpio zakonske mogućnosti produženja privremene zaštite u trajanju od dvije godine, Ministarstvo unutrašnjih poslova je iniciralo hitno donošenje Zakona o izmjenama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca. Izmjene su izvršene u skladu sa odlukama Savjeta Evropske unije, a sve u cilju postizanja EU standarda u oblasti međunarodne zaštite.

Kroz predložene izmjene Zakona spriječena je preopterećenost sistema međunarodne zaštite u Crnoj Gori koja bi nastala usljed znatnog povećanja broja zahtjeva za međunarodnu zaštitu od strane lica iz Ukrajine, ukoliko ne bi postojala zakonska mogućnost produženja privremene zaštite.

Zakon o izmjenama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca („Sl.list Crne Gore“, br. 77/24), stupio je na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Crne Gore, tačnije 05. avgusta 2024. godine.

U skladu sa izmjenama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca donešena je i Odluka o izmjeni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 98/24), koja je stupila na snagu 12. oktobra 2024. godine, kojom se ukida ograničenje da se privremena zaštita može produžiti, ukoliko nije isteklo vrijeme od dvije godine od dana odobravanja privremene zaštite.

Imajući u vidu da je Savjet Evropske unije odlukom produžio privremenu zaštitu do 04. marta 2026. godine, donesena je Odluka o izmjeni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“, br. 21/25), kojom se i u Crnoj Gori privremena zaštita produžila do 4.marta 2026. godine, čime je postignuta usaglašenost sa pravnom tekovinom Evropske unije.

I upravo prateći pravnu tekovinu Evropske unije, čiji je Savjet, 15.jula 2025. godine, donio Odluku o produženju privremene zaštite do 04. marta 2027. godine, Crna Gora će u dogledno vrijeme kroz izmjenu Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine produžiti privremenu zaštitu takođe do 04.marta 2027. godine.

Članom 4 stav 1 Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine propisano je da radi nadzora nad sprovođenjem ove odluke Vlada Crne Gore obrazuje Koordinaciono tijelo, koje čine predstavnici organa državne uprave nadležnih za unutrašnje poslove, vanjske poslove, poslove finansija, rada, socijalnog staranja i zdravlja. Stavom 2 istog člana propisano je da Koordinaciono tijelo može ostvariti saradnju sa međunarodnim organizacijama i Crvenim Krstom Crne Gore, dok je stavom 3 istog člana propisano da Koordinaciono tijelo informiše o svom radu Vladu Crne Gore najmanje jednom u tri mjeseca.

Shodno navedenom Vlada Crne Gore je, na sjednici od, 31. marta 2022. godine, donijela Odluku o obrazovanju Koordinacionog tijela za vršenje nadzora nad sprovođenjem Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine („Sl.list Crne Gore“ br. 36/22,103/22, 30/23 i 50/24).

Koordinaciono tijelo je u proteklih tri godine uredno dostavljalo izvještaje o radu Vladi Crne Gore, koja praksa je nastavljena i u tekućoj godini:

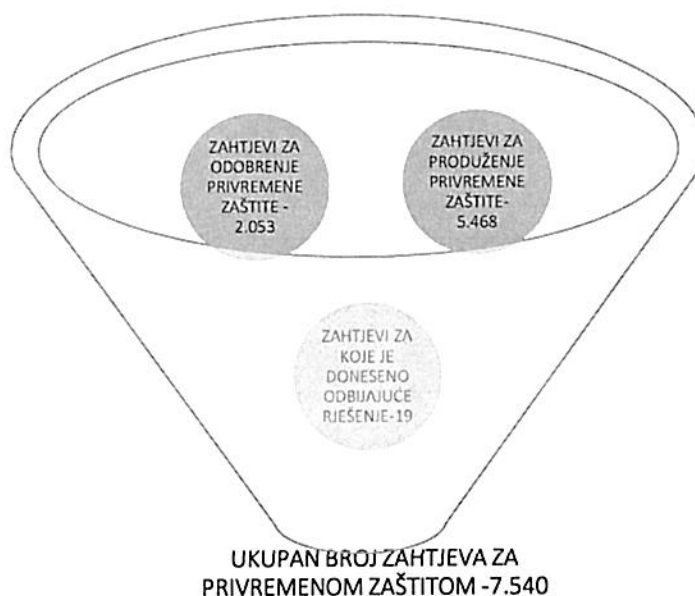
- tokom 2022, sačinjen je Izvještaj o radu 01 broj 078/22-51400/2 od 20. decembra 2022. godine koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-8197/2 od 12. januara 2023. godine;
- tokom 2023. godine, sačinjeni su: Izvještaj o radu 01 broj 077/23-21586/2 od 03. aprila 2023. godine koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-040/23-1561/2 od 13.aprila 2023. godine, Izvještaj o radu 01 broj 077/23-40967/1 od 11. jula 2023. godine koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 07-077/23-3481/2 od 3. avgusta 2023. godine i Izvještaj o radu 01 broj 132/23-75010/1 od 25.decembra 2023. godine, koji je usvojen zaključcima Vlade Crne Gore broj 08-132/23-6127/2 od 11. januara 2024. godine;
- tokom 2024. godine sačinjeni su: Izvještaj o radu 01 broj 070/24-29278 od 29. maja 2024. godine koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 08-070/24-2913/2 od 13. juna 2024. godine, Izvještaj o radu 01 broj 077/24-50847 od 29. avgusta 2024. godine, koji je usvojen Zaključcima broj 10-077/24-4781/2 od 12. septembra 2024. godine, Izvještaj o radu 01 broj 132/24-67254/2 od 05. decembra 2024. godine koji je usvojen Zaključcima broj 10-010/24-6797/2 od 19. decembra 2024. godine;
- u dosadašnjem periodu u 2025. godini sačinjeni su: Izvještaj o radu 01 broj 077/25-9404/2 od 25. februara 2025. godine koji je usvojen Zaključcima broj 11-077/25-639/3 od 13. marta 2025. godine, Izvještaj o radu 01 broj 078/25-26254 od 02. juna 2025. godine koji je usvojen Zaključcima broj 11-011/25-1839/3 od 12. juna 2025. godine, nakon čega je uslijedio Izvještaj 01 broj 077/25-31/377 od 28.08.2025. godine, koji je usvojen Zaključcima Vlade Crne Gore broj 11-011/25-2938/3 od 4. septembra 2025. godine

II Preduzete aktivnosti Koordinacionog tijela za period od 01. avgusta do 01. novembra 2025. godine

Tokom tromjesečnog perioda avgust – oktobar 2025. godine, održana je sjednica Koordinacionog tijela 22. oktobra 2025. godine, na kojoj je zaključeno da se daju predlozi i sugestije na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca i da se izrade podzakonska akta – pravilnici koji se odnose na način upisa u evidenciju Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore, vrste zdravstvenih pregleda i sadržaj i način ostvarivanja zdravstvene zaštite stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i stranaca pod privremenom zaštitom, kao i medicinske indikacije i uslove za njihovo ostvarivanje, što je i realizovano do trenutka izrade ovog izvještaja, izradom predloga traženih podzakonskih akata.

Izradi navedenih podzakonskih akata koji se odnose na pravo na zdravstvenu zaštitu prethodilo je održavanje sastanka u organizaciji Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore 29. oktobra 2025. godine, na kojem su učešće uzeli članovi Koordinacionog tijela predstavnici Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore i predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova - Direktorata za građanska stanja i lične isprave i Službe za informacione tehnologije, gdje su date sugestije na odredbe koje se odnose na način upisa u evidenciju Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i stranaca pod privremenom zaštitom, a koje je načelno definisalo Ministarstvo zdravlja.

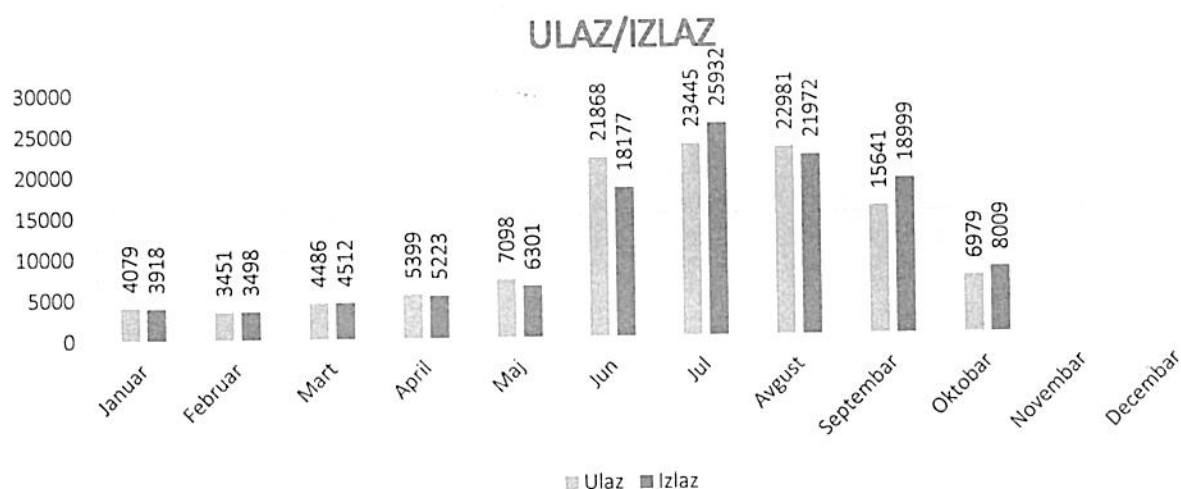
Shodno podacima Odsjeka za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom, konstatovano je da je broj zahtjeva za odobrenje privremene zaštite za period 01. januar - 31. oktobar 2025. godine iznosio 2.053, dok je broj zahtjeva za produženje privremene zaštite iznosio 5.468, a broj odbijenih zahtjeva za odobrenje privremene zaštite iznosio je 19. (Slika broj 1).

Slika broj 1. Statistički prikaz podnesenih zahtjeva za odobrenje/produženje privremene zaštite i odbijenih zahtjeva za period 01.01.- 31.10.2025. godine.

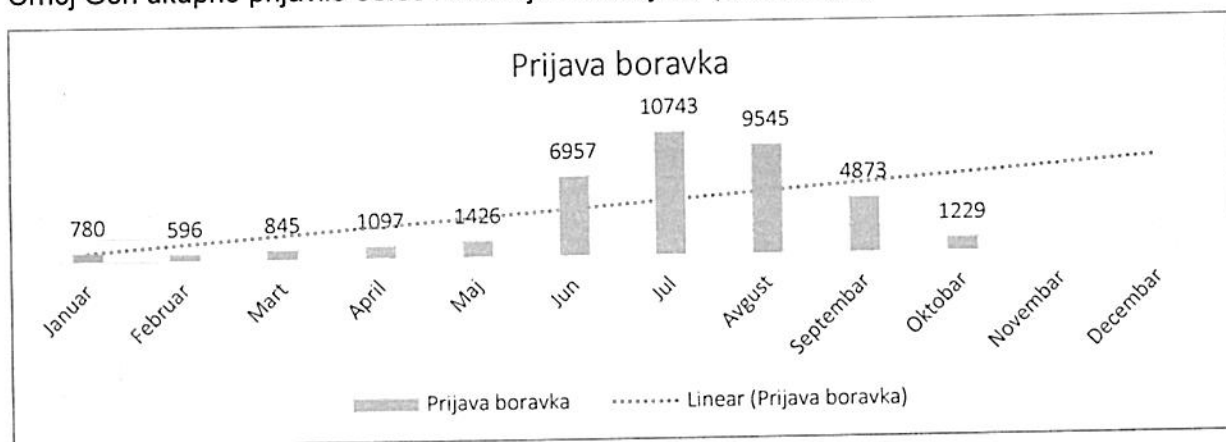
Sektor granične policije – Uprave policije, dostavio je izvještaj o ulascima i izlascima ukrajinskih državljana u Crnu Goru, odnosno iz Crne Gore, o prijavi boravka i izvršenim provjerama koje se odnose na lica iz Ukrajine koja u Crnoj Gori traže privremenu zaštitu, a koje se vrše u smislu člana 94 postojećeg Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, kako bi se utvrdilo da li postoje zakonske smetnje za odobravanje statusa stranca pod privremenom zaštitom.

U periodu od 01.01.2025.godine zaključno sa 31.10.2025.godine, na ulasku u Crnu Goru ukupno je evidentirano 115.427. državljana Ukrajine, dok je na izlazu iz Crne Gore ukupno evidentirano 116.541 državljanin Ukrajine iz čega se zaključuje da je najveći broj ulazaka i izlazaka državljana Ukrajine registrovan u junu, julu i avgustu, dok je nakon ljetnjih mjeseci registrovan postepeni pad kada je u pitanju navedena statistika.- (Slika broj 2).

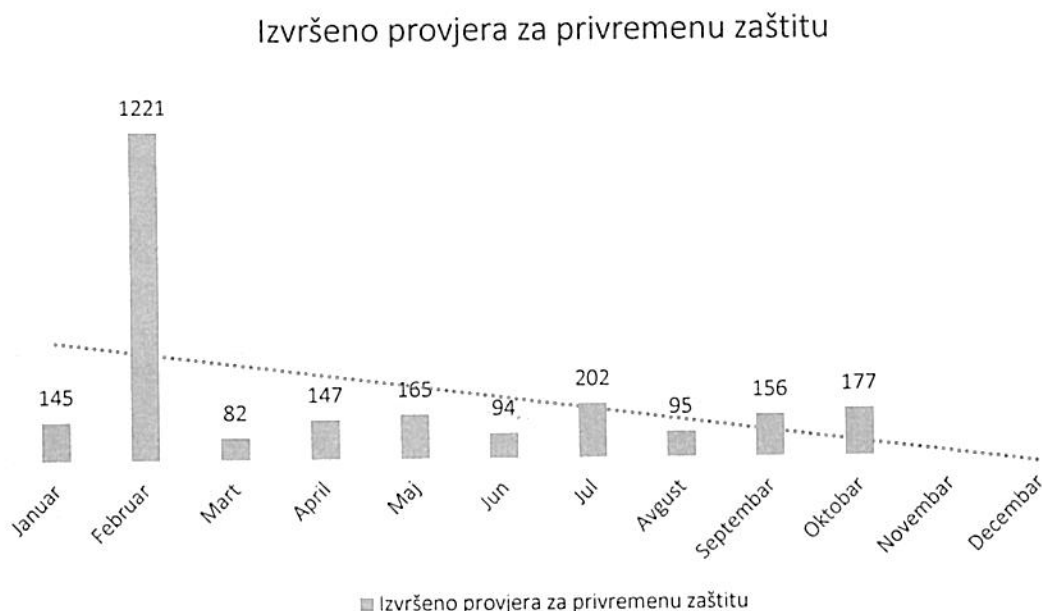
Slika broj 2. Statistički podaci-broj ulazaka u Crnu Goru i izlazaka iz Crne Gore državljana Ukrajine u periodu od 01.01.2025.godine do 31.10.2025.godine

Statistika o prijavi boravka ukrajinskih državljana ukazuju da je u izvještajnom periodu boravak u Crnoj Gori ukupno prijavilo 38.091 državljana Ukrajine. (Slika broj 3).

Slika broj 3. Prijavi boravka državljana Ukrajine od 01.01.2025. do 31.10.2025. godine

U periodu od 01.01.2025.godine zaključno sa 31.10. 2025. godine, policijski službenici za strance izvršili su ukupno 2.484 provjere po zahtjevima za odobrenje privremene zaštite državljana Ukrajine. (Slika broj 3.)

Slika broj 3. Statistički podaci-broj izvršenih provjera po zahtjevima za odobrenje privremene zaštite državljana Ukrajine u periodu od 01.01.2025. godine do 31.10.2025. godine

Budući da se svi podaci o strancima pod privremenom zaštitom ažuriraju u elektronskim evidencijama kojima upravlja Služba za informacione tehnologije - MUP, koja pruža organizacionim jedinicama Direktorata za građanska stanja i lične isprave tehničku podršku u postupcima po zahtjevima za odobrenje/produženje privremene zaštite, u proteklom periodu, omogućeno je integrisanje podataka lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Centralni registar stanovništva na koji način su podaci tipa JMB iz elektronske evidencije o privremenoj zaštiti vidljivi u elektronskom sistemu Fonda za zdravstveno osiguranje Crne Gore.

Pravo na primjeren smještaj, koji je u nadležnosti Odsjeka za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom -Direkcija za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom, u izvještajnom periodu, ostvaruju dva lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori, u skladu sa Zaključcima Vlade Crne Gore broj 11-077/25-639/3 od 13.03.2025. godine, kojim se zadužuje Ministarstvo unutrašnjih poslova da nakon 11. marta 2025. godine licima iz Ukrajine koja imaju status stranca pod privremenom zaštitom - podnosiocima zahtjeva za obezbjeđivanje smještaja koji ispunjavaju zakonske uslove za ostvarivanje navedenog prava, obezbijedi smještaj, shodno raspoloživim smještajnim kapacitetima, u sklopu Direkcije za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom – Direktorata za građanska stanja i lične isprave.

Informacije o pravima i obavezama, lica iz Ukrajine, dobijaju u područnim jedinicama i filijalama za građanska stanja i lične isprave gdje podnose zahtjeve za odobrenje/produženje privremene zaštite i u Odsjeku za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom – Direkcija za prihvatanje stranaca koji traže međunarodnu zaštitu i integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom, shodno članu 101 Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca, kroz direktan prijem stranaka ili indirektno pružanjem informacija putem elektronske pošte na upit stranaka ili njihovih punomoćnika.

Pomenute informacije kada se pružaju direktno strankama pružaju se na jeziku koje stranke razumiju, u skladu sa članom 9 važećeg Zakona o upravnom postupku.

Pored informacija koja ova lica dobijaju na licu mjesta od službenika Odsjeka za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom i službenika područnih jedinica i filijala za građanska stanja i lične isprave, korisne informacije ova lica dobijaju od Kabineta ministra unutrašnjih poslova kroz saopštenja za javnost koja se objavljuju svakonedeljno na zvaničnom sajtu Ministarstva unutrašnjih poslova i od Sektora granične policije – Uprave policije, kao i od Ambasade Ukrajine u Crnoj Gori koja ima i svoje krizne štabove u Crnoj Gori, nevladinog sektora, prvenstveno nevladine fondacije „Građanska alijansa“, koja ovoj kategoriji stranaca pruža besplatnu pravnu pomoć i NVO „Pravni centar“, kao i od Crvenog krsta Crne Gore.

Ministarstvo prosvjete nauke i inovacija je dostavilo statističke podatke o djeci iz Ukrajine koja imaju status stranca pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori i na osnovu tog statusa ostvaruju pravo na obrazovanje, posebno imajući u vidu činjenicu da je otpočela školska 2025/2026 godina.

Polazeći od činjenice da veći broj djece školskog uzrasta pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori ima u više navrata produženu privremenu zaštitu, odnosno da u proteklih tri godine kontinuirano boravi u Crnoj Gori, nametnula se neophodnost ostvarivanja ovog prava, kroz praćenje nastave po crnogorskim školskim programima, kao jednog vida integracije i kontinuiteta u obrazovanju, bez obzira što jedan broj osnovaca i srednjoškolaca pod privremenom zaštitom prati online nastavu po ukrajinskom školskom programu.

Kroz izmjene i dopune postojećeg Zakona o međunarodnoj i privremenoj zaštiti stranaca predviđena je obaveza roditelja da upišu dijete osnovnoškolskog uzrasta koje ima status stranca pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori u osnovnu školu, polazeći od postojeće zakonske mogućnosti da stranac pod privremenom zaštitom ima pravo na osnovno i srednje obrazovanje pod istim uslovima kao crnogorski državljanin i odredbi važećeg Zakona o osnovnom obrazovanju i vaspitanju čijim je članom 4 stav 1 propisano da je osnovno obrazovanje i vaspitanje obavezno za svu djecu uzrasta od šest do 15 godina života, dok je stavom 2 istog člana propisano da roditelj mora obezbijediti da njegovo dijete ispuni osnovnoškolsku obavezu.

Shodno podacima Ministarstva prosvjete nauke i inovacija broj djece iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori koja pohađaju osnovnu i srednju školu je vrlo nizak i mahom se odnosi na osnovne i srednje škole koje se nalaze u primorskim opštinama i u izvještajnom periodu iznosi 271 . (Slika broj 4)

Opština Bar	Osnovne škole	90
	Srednje škole	15
	Ukupno	105
Opština Budva	Osnovne škole	38
	Srednje škole	19
	Ukupno	57
Opština Cetinje	Osnovne škole	2
	Srednje škole	4
	Ukupno	6
Opština Danilovgrad	Osnovne škole	2
	Srednje škole	/
	Ukupno	2
Opština Herceg Novi	Osnovne škole	13
	Srednje škole	8
	Ukupno	21
Opština Kotor	Osnovne škole	6
	Srednje škole	5
	Ukupno	11
Opština Podgorica	Osnovne škole	39
	Srednje škole	4
	Ukupno	43
Opština Tivat	Osnovne škole	19
	Srednje škole	2
	Ukupno	21
Opština Ulcinj	Osnovne škole	2
	Srednje škole	/
	Ukupno	2
Opština Zeta	Osnovne škole	3
	Srednje škole	/
	Ukupno	3
UKUPNO	Osnovne škole	214
	Srednje škole	57
	271	

Slika broj 4. Statistički podaci - broj djece iz Ukrajine pod privremenom zaštitom koja su upisana u osnovne i srednje škole u Crnoj Gori – školska 2025/2026. godina

Crveni krst Crne Gore organizovao je u izvještajnom periodu, niz izleta i radionica kao i drugih vidova integracione podrške licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori, tako je u avgustu 2025. godine, organizovao dva izleta za lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori, realizovani su preventivni zdravstveni pregledi i pružena individualna i grupna psiho-socijalna podrška.

Tokom septembra 2025. godine, Crveni krst Crne Gore podijelio je školski pribor za 220 učenika – djece iz Ukrajine pod privremenom zaštitom, intenzivirana je medicinska asistencija: prevođenje, zakazivanje pregleda, posredovanje u ostvarivanju prava na zdravstvenu zaštitu, a održane su i radionice za unapređenje mentalnog zdravlja i kulturnu integraciju.

Aktivnosti Crvenog krsta Crne Gore su nastavljene i u oktobru 2025. godine, kroz organizovanje izleta, kulturnih događaja, povezivanje sa lokalnom zajednicom i psiho-socijalnu podršku.

U posmatranom periodu u okviru projekta EU4Health i Apel-a, Crveni krst Crne Gore realizovao je 98 radionica sa 942 učesnika -lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom, koje su se tematski odnosile na zdravlje, prvu pomoć i psihološku prvu pomoć, učenje jezika i kulturnu razmjenu i kreativne djelatnosti.

U okviru projekta EU4Health, u izvještajnom periodu, Crveni krst Crne Gore organizovao je i obuke za trenere psihološke prve pomoći, a sve u cilju podrške ukrajinskoj populaciji koja u Crnoj Gori uživa privremenu zaštitu.

U pogledu ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu broj lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom kojima je pružena zdravstvena zaštita, u posljednjem tromjesečju (avgust, septembar i oktobar 2025. godine) je, shodno izvještaju koji je dostavilo Ministarstvo zdravlja, **na primarnom nivou zdravstvene zaštite iznosio:** Dom zdravlja Budva – 228, u ukupnom iznosu od 3.495,73 eura, Dom zdravlja Bar- 214 u ukupnom iznosu od 2.307,57 eura, Dom zdravlja Herceg Novi -144, u ukupnom iznosu od 1.419,87 eura, Dom zdravlja Tivat – 31 u ukupnom iznosu od 1.077,74 eura, Dom zdravlja Ulcinj- 28 u ukupnom iznosu od 414,00 eura Dom zdravlja Cetinje - 6 u ukupnom iznosu od 64,50 eura, Dom zdravlja Kotor -3 u ukupnom iznosu od 21,50 eura, Dom zdravlja Glavnog grada -3 u ukupnom iznosu od 21,50 eura i Dom zdravlja Nikšić – 1 lice u iznosu od 7,17 eura, Dom zdravlja Berane– 1 lice u iznosu od 10,75 eura.

U jedinicama Zavoda za hitnu medicinsku pomoć Crne Gore pružena je zdravstvena zaštita za 51 lice iz Ukrajine pod privremenom zaštitom, u ukupnom iznosu od 1.671,00 eura.

Na sekundarnom nivou zdravstvene zaštite, u izvještajnom periodu, broj lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom kojima je pružena zdravstvena zaštita je iznosio: u Opštoj bolnici Bar - 231 u ukupnom iznosu od 18.811,82 eura, u Opštoj bolnici Cetinje-8 u ukupnom iznosu od 1.832,71 eura, u Specijalnoj bolnici za ortopediju, neurohirurgiju i neurologiju "Vaso Čuković" Risan -29 u ukupnom iznosu od 9.849,02 eura.

Na tercijarnom nivou zdravstvene zaštite, u izvještajnom periodu, broj lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom kojima je pružena zdravstvena zaštita je: u Kliničkom centru Crne Gore – 41 lice na više klinika u ukupnom iznosu od 22.582,79 eura, u Kliničko – bolničkom centru Kotor –6 lica u ukupnom iznosu od 97,92 eura, u Kliničko-bolničkom centru Berane -1 lice u ukupnom iznosu od 97,08 eura.

Ukupan broj lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom kojima je pružena zdravstvena zaštita na primarnom nivou je 710, na sekundarnom 268, dok je na tercijarnom taj broj iznosio 48.(Slika broj 5).

Slika broj 5. Zdravstvena zaštita pružena licima iz Ukrajine pod privremenom zaštitom na primarnom, sekundarnom i tercijarnom nivou

U Institutu za javno zdravlje obavljeno je više mikrobioloških analiza i epidemioloških usluga u ukupnom iznosu od 234,75 eura, dok je Zavod za transfuziju krvi Crne Gore obavio analize krvi za lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u ukupnom iznosu od 2.297,50 eura.

ZU Apoteke "Montefarm", u izvještajnom periodu, realizovala je 120 recepata na osnovu kojih su izdati lijekovi i medicinska sredstva za lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u ukupnoj vrijednosti 2.226,69 eura.

Kada je u pitanju ostvarivanje prava na rad Ministarstvo unutrašnjih poslova je, u skladu sa ustaljenom praksom dostavljanja podataka radi praćenja stepena ostvarivanja prava na rad od strane Ministarstva rada, zapošljavanja i socijalnog dijaloga, dostavilo Poreskoj upravi spisak od 6.333 lica sa statusom lica pod privremenom zaštitom iz Ukrajine. Od navednog broja u Centralnom registru obveznika i osiguranika (CROO) postoji njih 1.126. (Slika broj 6).

PREBIVALIŠTE	BR
BUDVA	415
BAR	287
HERCEG NOVI	144
TIVAT	112
PODGORICA	111
KOTOR	36
DANILOVGRAD	6
CETINJE	4
NIKŠIĆ	4
PLJEVLJA	2
ULCINJ	2
ŽABLIJAK	1
ANDRIJEVICA	1
BERANE	1
UKUPNO	1126

Slika broj 6. Broj lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori registrovanih u CROO, po opštinama.

Od broja lica iz Ukrajine pod privremenom zaštitom u Crnoj Gori (1.126), koji postoje u CROO, zaposleno je 576 lica (322 žene ili 55,9%), od čega 557 (309 žena ili 55,47%) je sa jednim davaocem po osnovu zaposljenja (poslodavcem), a 19 lica (14 žena) sa po dva poslodavca.

Najviše lica je zaposleno u Budvi 204 (115 žena), Baru 151 (90 žena), Podgorici 54 (28 žena), Herceg Novom 67 (31 žena), Tivtu 52 (31 žene), Kotoru 21 (8 žena), Nikšiću 3 (2 žene) Danilovgradu 4 (2 žene), Cetinju i Ulcinju po 1.

Djelatnosti u kojima je bilo najviše zapošljavanja su: ugostiteljstvo i turizam (190 lica), frizerski i kozmetički saloni (59 lica), trgovina (51 lice), građevinarstvo (49 lica), agencije za promet nekretnina i konsultantske usuge (42) i informatičke usluge (35 lica).

Predstavnik Direkcije za azil u Koordinacionom tijelu je sa aspekta prava na podnošenje zahtjeva za međunarodnu zaštitu je predočio analiza u odnosu na Preporuku Savjeta EU o koordiniranom pristupu postepenom izlasku iz statusa privremene zaštite raseljenih osoba iz Ukrajine (8. septembar 2025.)

(<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12015-2025-INIT/hr/pdf>)

Dokument-Preporuka Savjeta o koordiniranom pristupu postepenom izlasku iz statusa privremene zaštite raseljenih osoba iz Ukrajine (8. septembar 2025.) predlaže da države članice EU, nakon isteka statusa privremene zaštite za raseljene osobe iz Ukrajine (koji je aktiviran na

osnovu Direktive Savjeta 2001/55/EZ i više puta produžavan), *usmjere prelazak korisnika ove zaštite na druge pravne osnove boravka - a ne automatsko odobravanje azila - kao i da istovremeno osiguraju mogućnost povratka, dobrovoljnog odlaska i kontinuiranog boravka u prelaznom periodu.*

Ključni elementi dokumenta koji bi trebali biti uzeti kao osnova za nacionalnu implementaciju mogu se sažeti na sljedeći način: Status privremene zaštite je, kao što i samo ime govori, privremen - države bi trebale planirati i sprovesti "postepeni izlazak" iz ovog statusa. *Jedan od ciljeva je sprječavanje dodatnog opterećenja sistema azila: u dokumentu se navodi da je cilj aktiviranja privremene zaštite bio izbjeći preopterećenje sistema azila velikim brojem zahtjeva za međunarodnu zaštitu.*

Države članice se pozivaju da olakšaju prelazak na druge statuse boravka (nacionalne dozvole na osnovu zaposlenja, obrazovanja, porodice, samozapošljavanja ili posebnih namjena) za korisnike privremene zaštite ako ispunjavaju uslove. Nadalje, država članica treba da pruži informacije i olakša takav prelaz, kako bi se izbjegao rizik od ilegalnog boravka. Takođe su predviđeni programi dobrovoljnog povratka u Ukrajinu, posjete radi upoznavanja sa situacijom u Ukrajini, koordinacija sa ukrajinskim vlastima i mogućnost produženja boravka za osobe sa posebnim potrebama. Ovo dovodi do nekoliko ključnih trendova u praksi zemalja EU koji mogu biti relevantni za Crnu Goru: Umjesto automatskog prelaska na status azila ili status dugoročne zaštite, zemlje preferiraju fleksibilne prelaze na nacionalne vrste boravka koji su uslovljeni: radom, obrazovanjem, porodičnim vezama ili samozapošljavanjem. Jasna komunikacija i transparentnost prema korisnicima statusa privremene zaštite su ključne: informacije o pravima, o razlikama između statusa, o mogućnostima prelaska. Mora se osigurati prelazni period kako korisnici privremene zaštite ne bi ostali bez pravnog statusa („prazan prostor“) nakon isteka zaštite.

Programi dobrovoljnog povratka, u slučajevima kada je to moguće i poželjno za osobu, uz koordinaciju i uzimajući u obzir kapacitete zemlje porijekla (Ukrajina) - ovo osigurava da status privremene zaštite ne ostane trajno rješenje, već prelazno.

Posebna pažnja posvećena je osobama sa posebnim potrebama i djeci koja su u školskom sistemu - produženi boravak ili poseban status kako bi im se omogućilo da završe obrazovanje.

Za Crnu Goru, preporuke koje mogu doći u razmatranje, su sljedeće:

Uključivanje fleksibilnih nacionalnih pravnih statusa

Država treba da osmisli svoj nacionalni okvir koji omogućava korisnicima privremene zaštite da, čim se steknu uslovi (npr. integracija, zaposlenje, obrazovanje), pređu na boravak na osnovu zaposlenja, obrazovanja, porodice ili samozapošljavanja. Ovaj model bi odgovarao praksi zemalja EU kako je navedeno u Preporuci. *To znači da privremena zaštita ne bi trebala biti „ulazak u postupak azila“ per se, već tranzitna faza ka stabilnijem rješenju.*

Osiguranje prelaznog perioda i pravne sigurnosti

Prelazni period mora biti planiran – država treba da definiše rok u kojem korisnici statusa privremene zaštite mogu podnijeti zahtjev za drugi boravak i tokom kojeg imaju pravo na kontinuitet boravka dok se ne prebace u drugi status. Time se izbjegava rizik od neregularnog statusa nakon isteka, što Preporuka ističe kao ključni rizik.

Osiguravanje jasnih i pravovremenih informacija korisnicima

Neophodno je uspostaviti komunikacijske kanale - kontakt tačke, informativne kampanje - putem kojih će korisnici biti pravovremeno obaviješteni o mogućnostima tranzicije, o razlikama između statusa, o programima za povratak, mogućim posjetama porijeklu. Ovo promoviše transparentnost i izbjegava iznenađenja za korisnike.

Koordinacija s institucijama zemlje porijekla i programi dobrovoljnog povratka

Važno je planirati moguće faze povratka - ili alternativno, predvidjeti dugoročnije puteve integracije. U svakom slučaju, usklađivanje sa zemljom porijekla (Ukrajinom) i pružanje podrške za reintegraciju pruža održivo rješenje.

Posebne mjere za osjetljive kategorije

Treba predvidjeti privilegije ili posebne uslove za osobe sa posebnim potrebama, maloljetnu djecu i djecu stariju od 18 godina.

Monitoring i evaluacija

Kako se navodi u Preporuci, države članice EU trebale bi pratiti i izvještavati o broju korisnika privremene zaštite, broju prelazaka u druge statute itd. Analogno tome treba uspostaviti evidenciju i monitoring kako bi se mogao pratiti učinak mjera i pravovremeno prilagođavati politiku.

- Tokom protekla tri mjeseca (avgust – oktobar 2025. godine) Nije bilo podnijetih zahtjeva za međunarodnu zaštitu od strane državljana Ukrajine koji su prethodno imali status stranca pod privremenom zaštitom.

Kada su u pitanju aktivnosti na planu borbe protiv trgovine ljudima, u izvještajnom periodu MUP/Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima uzelo je učešće u sljedećim aktivnostima, a u čijem fokusu su takođe lica iz Ukrajine:

- Predstavnicu MUP/Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima uzela je učešće na skupu Sastanak nacionalnih koordinatora i izjavitelaca za borbu protiv trgovine ljudima ili ekvivalentnih mehanizama, koji je održan u Strazburu, 11-12. septembra 2025. godine u zajedničkoj organizaciji Savjeta Evrope i OEBS-a. U pitanju je sastanak koji se redovno organizuje na godišnjem nivou, sa ciljem podrške međunarodnoj saradnji i razvoju efikasnih politika borbe protiv trgovine ljudima na nacionalnom i regionalnom nivou. Ove godine, fokus je između ostalog bio na razmatranju odredbi vezanih za krize u Nacionalnim akcionim planovima za borbu protiv trgovine ljudima radi poboljšanja spremnosti nacionalnih mehanizama za borbu protiv trgovine ljudima. U kontekstu aktuelnih kriza, poput one izazvane ratom u Ukrajini, istaknuto je da iste pojačavaju ranjivosti, i donose prekogranične izazove koji traže neophodnost multisektorske saradnje sa fokusom na nove oblike trgovine ljudima. Istaknuta je važnost odredbi vezano za krize u nacionalnim akcionim planovima kako bi se iskoristila iskustva iz prethodnih kriza i ojačala spremnost za buduće krize koje će se neizbježno dešavati.

Kroz grupni rad u okviru teme Bezbjednost, sigurnost i početne potrebe izbjeglica i interno raseljenih lica na lokacijama početnog ili kratkoročnog raseljavanja predstavnica Odjeljenja podijelila je iskustvo Crne Gore u svjetlu krize u Ukrajini i izazova sa kojima se zemlja suočila, te istakla mjere koje su preduzete za zaštitu ovih lica, kroz uvođenje mehanizma privremene zaštite i nedavno usvajanje Plana za hitno reagovanja za zaštitu lica iz Ukrajine i pratećih SOP-ova, uključujući i za oblast suzbijanja trgovine ljudima.

-Prepoznajući dominantne oblike eksploatacije, Ministarstvo unutrašnjih poslova/Odjeljenje za borbu protiv trgovine ljudima i Operativni tim za borbu protiv trgovine ljudima, nedozvoljenog prelaza državne granice i krijumčarenja ljudima u saradnji sa Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM), u periodu 30.07 – 18.10.2025. godine, realizovali su kampanju pod nazivom „TIČE TE SE. Ne spuštaj glavu, podigni glas“, u cilju skretanja pažnje javnosti na sveprisutnost problema trgovine ljudima. S tim u vezi, povodom obilježavanja 18. oktobra, Evropskog dana borbe protiv trgovine ljudima, i kao centralni događaj pomenute kampanje, 15. i 16. oktobra 2025. godine održan je performans „Muzej iznevjerenih obećanja“ na Trgu Svetog Petra

Cetinjskog u Podgorici. Instalacija je prikazivala stvarne priče žrtava radne eksploatacije kroz audio-vizuelne i interaktivne elemente, sa ciljem podizanja svijesti i empatije kod građana.

Ovogodišnja kampanja, podržana od strane Vlade SAD/Biroa Stejt Departmenta za borbu protiv međunarodne trgovine narkoticima i sprovođenje zakona fokusirala se na podizanje svijesti o radnoj eksploataciji, kao jednom od dominantnih oblika trgovine ljudima, kako u svijetu, tako i kod nas. Cilj iste je da se javnost informiše o surovosti ovog problema i načinima prepoznavanja i prijavljivanja žrtava, te je ujedno namijenjena ukupnoj populaciji uključujući i lica iz Ukrajine koja borave u Crnoj Gori.

- Članovima Koordinacionog tijela su dostavljene na upoznavanje preporuke specijalne predstavnice i koordinatorke OEBS za borbu protiv trgovine ljudima gđe Kari Džonston dana 24.10.2025. godine. Naime, kao što ste upoznati, na poziv specijalne predstavnice i koordinatorke OEBS-a za borbu protiv trgovine ljudima, gospođe Kari Džonston u saradnji Odjeljenja za borbu protiv trgovine ljudima Ministarstva unutrašnjih poslova i Kancelarije Specijalnog predstavnika i koordinatora za borbu protiv trgovine ljudima OEBS-a održana je jednodnevna radionica o preporukama koje je izradio OEBS, a koje se odnose na potrebu unapređenja prevencije borbe protiv trgovine ljudima usljed masovnih migracionih tokova, sa posebnim fokusom na izbjeglice iz Ukrajine, dana 6. marta 2025. godine, u Podgorici. Ista je okupila relevantne aktere u ovoj oblasti i bila prilika da se razmijene primjeri najbolje prakse i predstave do sada ostvareni rezultati u pogledu sprečavanja trgovine ljudima i ublažavanja ranjivosti lica koja dolaze iz Ukrajine, u skladu sa preporukama koje je izdao OEBS, imajući u vidu da raseljeno stanovništvo iz konfliktnih područja predstavlja laku metu trgovaca i krijumčara ljudima, u područjima sukoba i van njih. Istoj su prisustvovali i predstavnici institucija koji su i članovi Koordinacionog tijela. Nakon toga, dana 6. avgusta 2025. godine upućeno je dodatno pismo specijalne predstavnice i koordinatorke za borbu protiv trgovine ljudima OEBS-a gđe Kari Džonston sa preporukama koje su rezultat diskusije sa pomenutog događaja.

U istom se pohvaljuju naponi koje je Vlada Crne Gore uložila kako bi se osiguralo da lica izbjegla iz Ukrajine budu dobrodošla i bezbjedna u zemlji i da im se pruži sveobuhvatna podrška. Takođe, identifikovane su oblasti u kojima je potrebno dodatno uložiti napore, kao što je unaprjeđenje dosljednosti, dostupnosti i kvaliteta usluga koje se pružaju žrtvama trgovine ljudima.

Tim za formalnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima

Sistem identifikacije žrtava trgovine ljudima unaprijeđen je 2019. godine formiranjem Tima za formalnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima, koji svoj rad zasniva na sprovođenju određenih operativnih procedura, u skladu sa Nacionalnim planom za formalnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima koji je usvojila Vlada. Predloženi model predviđa da se status žrtve može dobiti i na osnovu ugrožavanja ljudskih prava, a ne samo ako su žrtve predmet krivičnog djela trgovine ljudima. Ovaj Tim se sastoji od profesionalaca iz Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije, Ministarstva socijalnog staranja, brige o porodici i demografije i predstavnika organizacije civilnog društva. U 2025. godini, izmjenama i dopunama rješenja ministra unutrašnjih poslova o formiranju Tima za formalnu identifikaciju žrtava trgovine ljudima br. 078/25-48759 od 1. oktobra 2025. godine, izmijenjen je sastav pomenutog Tima i imenovan novi predsjednik, čime se stvorio prostor za nesmetan nastavak rada Tima. S tim u vezi, u periodu od 1. oktobra 2025. godine zaključno sa 4. novembrom 2025. godine, Tim je održao 2 sastanka i identifikovao 15 žrtava trgovine ljudima, od toga 7 maloljetnih i 8 punoljetnih lica, a

kada su u pitanju oblici eksploatacije bilo je 6 žrtava prisilnog prosjačenja, 7 žrtava radne eksploatacije i 2 žrtve seksualne eksploatacije. Među identifikovanim žrtvama nije bilo lica iz Ukrajine.

Kabinet ministra unutrašnjih poslova je, u periodu od 01. avgusta do 31. oktobra 2025. godine na nedjeljnom nivou sačinjavao saopštenja za javnost o licima iz Ukrajine koja u Crnoj Gori podnose zahtjeve za odobrenje privremene zaštite, kao i o broju državljana Ukrajine koji su ušli i izašli iz Crne Gore, crpeći podatke dostavljene od strane Odsjeka za integraciju stranaca sa odobrenom međunarodnom zaštitom i Sektora granične policije.

Podaci se iz navedenih organizacionih jedinica dostavljaju svakog ponedjeljka, te se nakon objedinjavanja i obrade objavljuju na zvaničnoj internet stranici Ministarstva unutrašnjih poslova, na podstranici kreiranoj za potrebe Koordinacionog tijela (<https://www.gov.me/mup/crna-gora-za-ukrajinu>).

Saopštenje sadrži podatke o broju državljana Ukrajine koji su ušli u Crnu Goru i izašli iz Crne Gore na sedmičnom nivou, ali i ukupan broj ulazaka/izlazaka od početka ruske agresije na Ukrajinu (24.02.2022.godine). Takođe, sadrži broj podnesenih i odobrenih zahtjeva za odobravanje privremene zaštite od početka primjene Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine (14.03.2022.godine), kao i broj podnesenih i odobrenih zahtjeva na sedmičnom nivou. Podaci su predstavljeni na način da se jasno može identifikovati koliko je ukupno odobreno zahtjeva za pružanje privremene zaštite od marta 2022. godine, koliko je produženo u 2023. i 2024. godini, kao i koliko je podneseno zahtjeva za produženje privremene zaštite u 2025. godini. Svi podaci su razvrstani po polu.

Osim saopštenja za javnost na sedmičnom nivou, preko Kabineta ministra odvija se i komunikacija sa medijima u vezi sa privremenom zaštitom lica iz Ukrajine. Tokom izvještajnog perioda mediji su se interesovali za broj stranaca u Crnoj Gori po svim osnovama, uključujući i lica iz Ukrajine, a odgovori su im uredno i blagovremeno dostavljani.

Izvještaj sačinila:

Sekretarka Koordinacionog tijela

Slavica Pejatović

Izvještaj odobrio:

VD GENERALNOG DIREKTORA

DIREKTORATA ZA GRAĐANSKA STANJA I LIČNE ISPRAVE

Dragan Dašić

